

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Методичні вказівки до самостійної роботи
з дисциплін «Податкова система», «Податковий менеджмент»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07
«Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
обліку і оподаткування
Протокол № 10
від 22 червня 2023 р.

ЧЕРНІГІВ 2023

Облік і оподаткування. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисциплін «Податкова система», «Податковий менеджмент» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»/Укл. Акименко О.Ю., Гнедіна К.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». 2023. 25 с.

Укладачі: АКИМЕНКО ОЛЕНА ЮРІЇВНА, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування; ГНЕДІНА КАТЕРИНА ВОЛОДИМИРІВНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування.

Відповідальна за випуск: ДЕРІЙ ЖАННА ВОЛОДИМИРІВНА, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування, доктор економічних наук, професор.

Рецензент: ПЕРЕТЯТЬКО ЮЛЯ МИТРОФАНІВНА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування Навчально-наукового інституту економіки Національного університету «Чернігівська політехніка».

ЗМІСТ

1. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІН «ПОДАТКОВА СИСТЕМА», «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ».....	4
2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА».....	14
3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА».....	16
4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ».....	18
5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ».....	20
6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	21
7. ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	25

**1. ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІН «ПОДАТКОВА СИСТЕМА», «ПОДАТКОВИЙ
МЕНЕДЖМЕНТ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І
ОПОДАТКУВАННЯ»**

Таблиця 1

Ключові терміни та їх трактування*

Термін	Визначення
<i>Адміністрування податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та інших платежів відповідно до законодавства</i>	Сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом [1].
<i>Авансові платежі</i>	Сплата до бюджету податків та внесення податкових платежів у розмірах, визначених з прогнозованих оцінок об'єкта оподаткування або його фактичних розмірів за попередній період чи за аналогічний період попереднього року [2].
<i>Адміністративні стягнення</i>	Штрафні санкції, що накладаються на керівників і службових осіб підприємств, установ та організацій за порушення податкового законодавства [2].
<i>Амортизація</i>	Систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів, що амортизується, протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [1].
<i>Акцизний податок</i>	Непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції) [1].
<i>База оподаткування</i>	Це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання [1].
<i>Базова ставка</i>	Ставка податку без урахування особливостей суб'єкта чи видів діяльності [1].
<i>Базовий податковий (звітний) період</i>	Період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів, крім випадків, передбачених Податковим кодексом України (далі, ПКУ), коли контролюючий орган зобов'язаний самостійно визначити суму податкового зобов'язання платника податку [1].
<i>Бартерна (товарообмінна) операція</i>	Господарська операція, яка передбачає проведення розрахунків за товари (роботи, послуги) у негрошовій формі в рамках одного договору [1].

<i>Безповоротна фінансова допомога</i>	Сума коштів, передана платнику податків згідно з договорами дарування, іншими подібними договорами або без укладення таких договорів; сума безнадійної заборгованості, відшкодована кредитором позичальником після списання такої безнадійної заборгованості; сума заборгованості одного платника податків перед іншим платником податків, що не стягнута після закінчення строку позовної давності; основна сума кредиту або депозиту, що надані платнику податків без встановлення строків повернення такої основної суми, за винятком кредитів, наданих під безстрокові облігації, та депозитів до запитання у банківських установах, а також сума процентів, нарахованих на таку основну суму, але не сплачених (списаних) [1].
<i>Бюджетне відшкодування</i>	Відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника [1].
<i>Валовий прибуток</i>	Прибуток, який включає в себе прибуток від діяльності підприємства, від позареалізаційних операцій, а також інші доходи, не пов'язані з діяльністю підприємства (дивіденди, проценти, авторські права й ліцензії, інші кошти), одержані ним незалежно від способу, виду одержання доходу та методу відображення на рахунках бухгалтерського обліку [2].
<i>Ввезення товарів на митну територію України, вивезення товарів за межі митної території України</i>	Сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів через митний кордон України у будь-який спосіб у відповідному напрямку, відповідно до Митного кодексу України [1].
<i>Великий платник податків</i>	Юридична особа або постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує еквівалент 50 мільйонів євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період, або загальна сума податків, зборів, платежів, сплачених до Державного бюджету України, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, крім митних платежів, за такий самий період перевищує еквівалент 1,5 мільйона євро, визначений за середньозваженим офіційним курсом Національного банку України за той самий період [1].
<i>Вироблена продукція</i>	Загальний обсяг продукції, видобутої відповідно до угоди про розподіл продукції і доставленої в пункт виміру [1].
<i>Відчуження майна</i>	будь-які дії платника податків, унаслідок вчинення яких такий платник податків у порядку, передбаченому законом, втрачає право власності на майно, що належить такому платнику податків, або право користування, зокрема, природними ресурсами, що у визначеному законодавством порядку надані йому в користування [1].
<i>Господарська діяльність</i>	Діяльність особи, що пов'язана з виробництвом (виготовленням) та/або реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг,

	спрямована на отримання доходу і проводиться такою особою самостійно та/або через свої відокремлені підрозділи, а також через будь-яку іншу особу, що діє на користь першої особи, зокрема за договорами комісії, доручення та агентськими договорами [1].
<i>Грошове зобов'язання платника податків</i>	Сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пеня [1].
<i>Гудвіл (вартість ділової репутації)</i>	Нематеріальний актив, вартість якого визначається як різниця між ринковою ціною та балансовою вартістю активів підприємства як цілісного майнового комплексу, що виникає в результаті використання кращих управлінських якостей, домінуючої позиції на ринку товарів, послуг, нових технологій тощо. Вартість гудвілу не підлягає амортизації і не враховується під час визначення витрат платника податку, щодо активів якого виник такий гудвіл [1].
<i>Давальницька сировина</i>	Сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, що є власністю одного суб'єкта господарювання (замовника) і передаються іншому суб'єкту господарювання (виробнику) для виробництва готової продукції, з подальшим переданням або поверненням такої продукції або її частини їх власникові або за його дорученням іншій особі [1].
<i>Декларування</i>	Подання платником відомостей про обсяги об'єкта оподаткування та інших даних, необхідних для визначення суми податку [2].
<i>Джерела податкового права</i>	Акти компетентних органів держави, якими встановлюються норми права у сфері податкової політики [2].
<i>Джерело сплати податків</i>	Доходи юридичних та фізичних осіб, за рахунок яких сплачується податок [2].
<i>Дивіденди</i>	Платіж, що здійснюється юридичною особою, в тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку [1].
<i>Додаткові блага</i>	Кошти, матеріальні чи нематеріальні цінності, послуги, інші види доходу, що виплачуються (надаються) платнику податку податковим агентом, якщо такий дохід не є заробітною платою та не пов'язаний з виконанням обов'язків трудового найму або не є винагородою за цивільно-правовими договорами (угодами), укладеними з таким платником податку (крім випадків, прямо передбачених нормами розділу IV ПКУ) [1].

<i>Документальна перевірка</i>	Перевірка правильності розрахунків платників із бюджетом, що проводиться безпосередньо в платника на підставі даних бухгалтерського обліку та первинних документів [2].
<i>Електронний кабінет</i>	Сукупність інформаційно-телекомунікаційних систем центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, призначених для взаємодії між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації прав та обов'язків, визначених ПКУ та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання цього Кодексу та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи [1].
<i>Екологічний податок</i>	Загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року [1].
<i>Єдиний реєстр податкових накладних</i>	Реєстр відомостей щодо податкових накладних та розрахунків коригування, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками податку на додану вартість електронними документами [1].
<i>Єдиний реєстр акцизних накладних</i>	Реєстр відомостей щодо акцизних накладних, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронному вигляді згідно з наданими платниками акцизного податку електронними документами [1].
<i>Заробітна плата (для цілей розділу IV ПКУ)</i>	Основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом [1].
<i>Звичайна ціна</i>	Ціна товарів (робіт, послуг), визначена сторонами договору, якщо інше не встановлено ПКУ. Якщо не доведено зворотне, вважається, що така звичайна ціна відповідає рівню ринкових цін. Це визначення не поширюється на операції, що визнаються контрольованими відповідно до статті 39 ПКУ [1].
<i>Збір (плата, внесок)</i>	Обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій [1].
<i>Земельний податок</i>	Обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів [1].

<i>Інвестиції</i>	Господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно [1].
<i>Інвестиційний прибуток</i>	Дохід у вигляді позитивної різниці між доходом, отриманим платником податку від проведення операцій з цінними паперами з урахуванням курсової різниці, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах, та витратами на придбання таких інвестиційних активів [1].
<i>Інструменти податкової політики</i>	Знаряддя (засоби), за допомогою яких спрацьовують методи оподаткування і досягаються певні цілі стратегії і тактики податкової політики [3, с. 82].
<i>Кредитор</i>	Юридична або фізична особа, яка має підтвержені у встановленому порядку вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника, у тому числі щодо виплати заборгованості із заробітної плати працівникам боржника, а також контролюючі органи - щодо податків та зборів [1].
<i>Курсова різниця (для цілей розділу IV ПКУ)</i>	Позитивна різниця між офіційним обмінним курсом іноземної валюти до гривні, установленим Національним банком України на день придбання та на день продажу (погашення, іншого відчуження) цінного паперу, у разі якщо такий цінний папір номінований в іноземній валюті [1].
<i>Лізингова операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів)</i>	Передача основних засобів у володіння та користування фізичним та/або юридичним особам (лізингоодержувачам) за плату та на визначений строк [1].
<i>Митні платежі</i>	Податки, що відповідно до цього Кодексу або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи [1].
<i>Мінімальне акцизне податкове зобов'язання</i>	Мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати акцизного податку з сигарет та цигарок, сигарил, виражена у твердій сумі за 1000 штук сигарет одного найменування, реалізованих на митній території України чи ввезених на митну територію України [1].
<i>Мінімальне податкове зобов'язання</i>	Мінімальна величина податкового зобов'язання із сплати податків, зборів, платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, пов'язаних з виробництвом та реалізацією власної сільськогосподарської продукції та/або з власністю та/або користуванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь, розрахована відповідно до ПКУ [1].
<i>Метод податкової політики</i>	Прийом (спосіб), що використовується для практичного вирішення поставленої мети податкової політики [3, с.82].

<i>Метод податкового права</i>	Характеризується як владно-майновий, обумовлений необхідністю застосування імперативних (тобто таких, що не допускають вибору) норм податкового права з метою формування державного бюджету за рахунок коштів платників податків як одного з основних джерел державних доходів [2].
<i>Незалежна професійна діяльність</i>	Участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем (за виключенням випадку, передбаченого пунктом 65.9 статті 65 ПКУ) та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб [1].
<i>Непрямі податки</i>	Податки, які включаються до ціни товарів або тарифів на послуги [2].
<i>Об'єкти оподаткування</i>	Доходи (прибутки), вартість визначених товарів, окремі види діяльності платників податків, операції з цінними паперами, користування природними ресурсами, майно юридичних та фізичних осіб, передача майна, додана вартість продукції, робіт і послуг та інші об'єкти [2].
<i>Операція з давальницькою сировиною</i>	Операція з переробки (обробки, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників і виконавців, а також етапів (операцій)) з метою одержання готової продукції за відповідну плату [1].
<i>Орган стягнення</i>	Державний орган, уповноважений здійснювати заходи щодо забезпечення погашення податкового боргу в межах повноважень, встановлених ПКУ та іншими законами України [1].
<i>Уповноважена особа контролюючого органу</i>	Посадова (службова) особа контролюючого органу, уповноважена керівником такого органу на виконання певних його функцій в порядку, передбаченому ПКУ [1].
<i>Основні засоби</i>	Матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [1].

<i>Плата за землю</i>	Обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності [1].
<i>Поверотна фінансова допомога</i>	Сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення [1].
<i>Погашення податкового боргу</i>	Зменшення абсолютного значення суми такого боргу, підтвержене відповідним документом [1].
<i>Податкова вимога</i>	Письмова вимога контролюючого органу до платника податків щодо погашення суми податкового боргу [1].
<i>Податкова політика</i>	Діяльність держави у сфері встановлення, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави [4].
<i>Податковий борг в міжнародних правовідносинах</i>	Грошове зобов'язання з урахуванням штрафних санкцій, пені за їх наявності та витрат, пов'язаних з його стягненням, несплачене в установлений строк, що на підставі відповідного документа іноземної держави є предметом стягнення, яке може бути звернуто відповідно до міжнародного договору України [1].
<i>Податкова застава</i>	Спосіб забезпечення сплати платником податків грошового зобов'язання та пені, не сплачених таким платником у строк, визначений ПКУ [1].
<i>Податкова система</i>	Сукупність податків, зборів, інших платежів та внесків до бюджету і державних цільових фондів, платників податків та органів, що здійснюють контроль за правильністю обчислення, повнотою і вчасністю сплати їх у встановленому законом порядку [2].
<i>Податкова ставка</i>	Законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування [2].
<i>Податкове законодавство</i>	Законодавчі акти, якими встановлюються і регулюються справляння податків та податкових платежів [2].
<i>Податкове зобов'язання</i>	Сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установлений законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим ПКУ та/або Митним кодексом України [1].
<i>Податкове повідомлення-рішення</i>	Письмове повідомлення контролюючого органу (рішення) про обов'язок платника податків сплатити суму грошового зобов'язання, визначену контролюючим органом у випадках, передбачених ПКУ та іншими законодавчими актами, контроль за виконанням яких покладено на контролюючі органи, або внести відповідні зміни до податкової звітності [1].

<i>Податковий агент</i>	Особа, на яку ПКУ покладається обов'язок з обчислення, утримання з доходів, що нараховуються (виплачуються, надаються) платнику, та перерахування податків до відповідного бюджету від імені та за рахунок коштів платника податків [1].
<i>Податок</i>	Обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до ПКУ [1].
<i>Пов'язані особи</i>	Юридичні та/або фізичні особи, та/або утворення без статусу юридичної особи, відносини між якими можуть впливати на умови або економічні результати їх діяльності чи діяльності осіб, яких вони представляють, з урахуванням таких критеріїв [1].
<i>Прямі податки</i>	Обов'язкові нормативні платежі з прибутку, спадщини, землі, будівель тощо [2].
<i>Пеня</i>	Сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми податкових зобов'язань та/або на суми штрафних (фінансових) санкцій, не сплачених у встановлені законодавством строки, а також нарахована в інших випадках та порядку, передбачених ПКУ або іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [1].
<i>Платники податків</i>	Платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПКУ або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ [1].
<i>План - графік документальних виїзних перевірок</i>	Перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року [1].
<i>Податкова консультація</i>	Індивідуальна податкова консультація та узагальнююча податкова консультація, що надаються в порядку, передбаченому ПКУ [1].
<i>Податковий борг</i>	Сума узгодженого грошового зобов'язання, не сплаченого платником податків у встановлений ПКУ строк, та непогашеної пені, нарахованої у порядку, визначеному ПКУ [1].
<i>Податкова пільга</i>	Передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених ПКУ [1].
<i>Податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб</i>	Юридична особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента - юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок, передбачений розділом IV цього Кодексу, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати

	податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення ПКУ [1].
<i>Податковий кредит</i>	Сума, на яку платник податку на додану вартість має право зменшити податкове зобов'язання звітного (податкового) періоду, визначена згідно з розділом V ПКУ [1].
<i>Податковий період</i>	Строк, протягом якого завершується процес формування податкової бази, остаточно визначається розмір податкового зобов'язання [2].
<i>Позика</i>	Грошові кошти, що надаються резидентами, які є фінансовими установами, або нерезидентами, крім нерезидентів, які мають офшорний статус, позичальнику на визначений строк із зобов'язанням їх повернення та сплатою процентів за користування сумою позики [1].
<i>Проценти</i>	Дохід, який сплачується (нараховується) позичальником на користь кредитора як плата за використання залучених на визначений або невизначений строк коштів або майна [1].
<i>Рентна плата</i>	Загальнодержавний податок, який справляється за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; за користування радіочастотним ресурсом України; за спеціальне використання води; за спеціальне використання лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України [1].
<i>Ринкова ціна</i>	Ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності - однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівнянних економічних (комерційних) умовах [1].
<i>Ризик</i>	Ймовірність недекларування (неповного декларування) платником податків податкових зобов'язань, невиконання платником податків іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи [1].
<i>Роялті</i>	Будь-який платіж, в тому числі платіж, що сплачується користувачем об'єктів авторського права і (або) суміжних прав на користь організацій колективного управління, відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав", отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інші аудіовізуальні твори, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні

	марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау) [1].
<i>Самозайнята особа</i>	Платник податку, який є фізичною особою - підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником в межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності [1].
<i>Система оподаткування</i>	Сукупність додатків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів та внесків до державних цільових фондів, що справляються в установленому порядку [2].
<i>Система обліку даних реєстраторів розрахункових операцій</i>	Інформаційна система, призначена для збору, зберігання, використання даних реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій (у тому числі електронних копій розрахункових документів та фіскальних звітних чеків, створених реєстраторами розрахункових операцій та програмними реєстраторами розрахункових операцій), перевірки справжності та достовірності розрахункових документів [1].
<i>Спеціальний податковий режим</i>	Система заходів, що визначають особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів [1].
<i>Спрощена система оподаткування, обліку та звітності</i>	Особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених главою, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності [1].
<i>Сервісне обслуговування платників</i>	Надання адміністративних, консультаційних, довідкових, інформаційних, електронних та інших послуг, пов'язаних з реалізацією прав та обов'язків платника відповідно до вимог податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган [1].
<i>Середньооблікова кількість працівників</i>	Кількість працівників у юридичних осіб, визначена за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері статистики, з урахуванням усіх найманих працівників і осіб, що працюють за цивільно-правовими договорами та за сумісництвом більш як один календарний місяць, а також найманих працівників представництв, філій, відділень та інших відокремлених підрозділів в еквіваленті повної зайнятості, крім найманих працівників, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку [1].
<i>Товарний кредит</i>	Товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент. Товарний кредит передбачає передачу права власності на товари (роботи, послуги) покупцеві (замовникові) у момент підписання договору або в момент

	фізичного отримання товарів (робіт, послуг) таким покупцем (замовником), незалежно від часу погашення заборгованості [1].
<i>Фінансова допомога</i>	Фінансова допомога, надана на безповоротній або поворотній основі [1].
<i>Фінансовий кредит</i>	Кошти, що надаються банком-резидентом або нерезидентом, що кваліфікується як банківська установа згідно із законодавством країни перебування нерезидента, або резидентами і нерезидентами, які мають згідно з відповідним законодавством статус небанківських фінансових установ, а також іноземною державою або його офіційними агентствами, міжнародними фінансовими організаціями та іншими кредиторами - нерезидентами юридичній чи фізичній особі на визначений строк для цільового використання та під процент [1].
<i>Хронометраж</i>	Процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження [1].
<i>Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф)</i>	Плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з осіб, що вчинили податкове правопорушення або порушення іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також штрафні санкції за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності [1].

*Джерело: Податковий Кодекс України [1], [2-4].

2. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Тематичні напрями для виконання індивідуальної роботи
(за вибором здобувача вищої освіти)

1. Становлення та розвиток податкової системи.
2. Вплив податкової системи держави на фінансово-господарську діяльність підприємств.
3. Порівняльний аналіз податкової системи України та закордонних країн.
4. Податкова система України в контексті світового досвіду.
5. Особливості функціонування податкової системи в умовах воєнних дій.
6. Податки: сутність, функції, ознаки та призначення.
7. Податкові пільги як інструмент податкового регулювання в Україні.
8. Податкові пільги в умовах воєнного стану в Україні.
9. Досвід функціонування податкових систем Італії, США, Великої Британії, Німеччини, Франції та інших держав (обирається здобувачем вищої освіти).
10. Теоретичне підґрунтя ефективності податкової політики.

11. Показники ефективності податкової політики, слабкі й сильні сторони України й інших країн: причини неефективності податкової політики.
12. Критерії ефективної і справедливої податкової політики.
13. Значення поняття «регулятивний потенціал» в податковому регулюванні.
14. Міжнародна податкова конкуренція: сучасні реалії.
15. Поняття податкового механізму та його елементи.
16. Взаємовпливи та взаємозалежності між ефективною податковою політикою і політикою детінізації економіки.
17. Вплив тіньової економіки на податкову систему країни.
18. Історія створення податкової служби України.
19. Механізми координації та взаємодії підрозділів забезпечення економічної безпеки.
20. Концепція управління персоналом Державної податкової служби України.
21. Перспективи реформування митної служби
22. Податкова реформа “10-10-10”: шлях до детінізації економіки?
23. Податок на виведений капітал: проблеми запровадження та сучасні реалії.
24. Податок на виведений капітал: вітчизняні передумови та міжнародні орієнтири.
25. Податок на прибуток підприємств у системі прямого оподаткування України.
26. Інформаційне забезпечення визначення об’єкта оподаткування податком на прибуток на підприємствах України.
27. Непрямі податки та їх роль у забезпеченні ефективної фіскальної політики держави.
28. Європейські стандарти у податкових правовідносинах.
29. Проблемні аспекти податку на додану вартість.
30. Економічна сутність податку на додану вартість, форми та методи його обчислення.
31. Відшкодування податку на додану вартість.
32. Податок на доходи фізичних осіб: економічна сутність, принципи, функції.
33. Податок на доходи фізичних осіб: досвід зарубіжних країн.
34. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб.
35. Наукове обґрунтування та організація процесу оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
36. Схеми на 140 мільярдів: як бізнес ухиляється від податків із зарплат.
37. Оцінка ефективності пільг з податку на доходи фізичних осіб в Україні.
38. Динаміка обсягу податкових надходжень в Україні в період війни.
39. Добровільне декларування доходів.
40. Декларування як індикатор податкової культури.
41. Податкове навантаження на мінімальну заробітну плату.

42. Балансування на межі: чи може Україна підвищити життєві стандарти громадян у часи війни?
43. Особливості системи спрощеного оподаткування в умовах воєнного стану.
44. Місце податку на доходи фізичних осіб у бюджетах регіонів України.
45. Особливості реформування: податок на доходи фізичних осіб.
46. Соціальні аспекти системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
47. Удосконалення інструментів оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
48. Спрощена система оподаткування у сфері малого бізнесу: вітчизняний та зарубіжний досвід.
49. Сутність та принципи оподаткування малого підприємництва.
50. Єдиний податок: зміни на краще?
51. Скасування податкових пільг в умовах війни.
52. Напрями спрощення умов роботи малого бізнесу у воєнний час.
53. Особливості оподаткування рентною платою.
54. Реформування екологічного оподаткування.
55. Особливості митно-тарифного регулювання.
56. Особливості оподаткування акцизним податком.
57. Особливості майнового оподаткування.
58. Податки під час війни: зміни для бізнесу.
59. Податкове планування та оптимізація.
60. Мінімальне податкове зобов'язання: основні правила та вимоги законодавства.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

1. Представлення податкової системи на рівні правового, управлінського забезпечення, абстрактно-теоретичному рівні та рівні сприйняття податкових відносин.
2. Чинники розвитку податкової системи: об'єктивний та суб'єктивний вплив.
3. Сутність вимоги системності в оподаткуванні: вплив на побудову податкової системи.
4. Догматичні, раціоналістичні, етичні і нормативні положення функціонування податкової системи.
5. Рівнонапруженість під час побудови податкової системи: характеристика принципу.
6. Принцип урівноваженості інтересів платника та держави в процесі побудови податкової системи: характеристика, сутність.

7. Принцип цілеспрямованого використання податків: важливість використання при побудові податкової системи.
8. Характеристика основних змін до податкового законодавства України за 2021-2023 рр.
9. Сутність поняття «подвійне оподаткування».
10. Роль податків у регулюванні економічних процесів.
11. Оптимізація співвідношення фіскальної та регулюючої функції податків.
12. Податкові системи зарубіжних країн: сучасний науковий погляд.
13. Взаємозв'язок та взаємозалежність податкових ставок і податкових надходжень до бюджету.
14. Наявні проблеми у співвідношенні прямих та непрямих податків в Україні.
15. Теоретичні аспекти дослідження податкової політики України.
16. Потенціал податкової політики: регулятивна складова.
17. Теоретичні та практичні аспекти міжнародної податкової конкуренції.
18. Хронологія податкової реформи України.
19. Податкові трансформації в ЄС та податкова політика України в контексті євроінтеграції.
20. Реформування податкової системи: виклики та перспективи.
21. Податковий механізм формування доходів бюджету: концептуальні засади теорії та напрями модернізації.
22. Теоретичні засади податкового механізму держави.
23. Еволюція Державної податкової служби в Україні.
24. Система кадрового забезпечення Державної податкової служби в Україні.
25. Теоретичні аспекти дослідження податку на прибуток.
26. Система прямого оподаткування та її залежність від результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.
27. Матеріальний прояв податку на прибуток.
28. Вплив на розмір податку на прибуток нарахованої амортизації необоротних активів.
29. Теоретичні аспекти дослідження податку на додану вартість: економічна сутність та особливості законодавчого закріплення.
30. Ефективність податку на додану вартість в акумулюванні доходів бюджету.
31. Податок на додану вартість: соціальна характеристика.
32. Важливість податку на додану вартість в процесі ціноутворення.
33. Генезис розвитку податку на доходи фізичних осіб.
34. Теоретичні аспекти дослідження податку на доходи фізичних осіб.
35. Податок на доходи фізичних осіб: фіскальна та соціально-регулятивна роль.
36. Визначення оподаткування доходів громадян як складової фінансово-економічних відносин.

37. Інструменти оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
38. Теоретичні аспекти дослідження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
39. Теоретичні аспекти дослідження єдиного податку.
40. ФОП: загальна чи спрощена система оподаткування?
41. Теоретичні аспекти дослідження акцизного податку.
42. Пільги в оподаткуванні акцизним податком.
43. Теоретичні аспекти дослідження екологічного податку.
44. Теоретичні аспекти дослідження рентної плати в Україні.
45. Теоретичні аспекти дослідження мита.
46. Механізм обчислення мита: загальна характеристика.
47. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: інструменти та методи.
48. Теоретичні аспекти дослідження митної політики.
49. Місцеві податки і збори в загальній системі податків і зборів.
50. Порядок стягнення місцевих податків і зборів.
51. Зміст, правові засоби та межі податкового планування.
52. Оптимізація податкового навантаження, мінімізація податків.
53. Схеми оптимізації оподаткування та ризики їх застосування.
54. Ефективність методів податкового планування.
55. Етапи, способи та інструменти податкового планування на підприємстві.
56. Аналіз податкового навантаження та сучасного стану використання методів та інструментів податкового планування на підприємствах.
57. Використання методу відтермінування (розтермінування) грошових зобов'язань (податкового боргу) в податковому плануванні.
58. Технологічні карти як інструмент податкового планування.
59. Оцінювання економічної ефективності податкового планування та ефективності застосування технологічних карт податкового планування.
60. Особливості та напрями вдосконалення державної податкової політики.

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Тематичні напрями для виконання індивідуальної роботи
(за вибором здобувача вищої освіти)

1. Історія виникнення та розвитку податкового менеджменту.
2. Визначення та основні складові податкового менеджменту.
3. Види податкового менеджменту та їх характеристика.
4. Роль податкового менеджменту у забезпеченні економічної безпеки підприємства.
5. Основні принципи та стратегії податкового менеджменту.

6. Етапи впровадження податкового менеджменту на підприємстві.
7. Формування політики податкового менеджменту на підприємстві.
8. Переваги та виклики податкового менеджменту в сучасному бізнес-середовищі.
9. Функції та завдання Державної податкової служби України.
10. Організаційна структура та сфери діяльності контролюючих органів.
11. Методи та інструменти контролю розрахунків за податками і платежами.
12. Етичні принципи та відповідальність посадових осіб контролюючих органів.
13. ДПС майбутнього: стратегічні орієнтири розвитку.
14. Роль та значення податкової інформації у діяльності контролюючих органів.
15. Податкова інформація: сутність, види та джерела.
16. Обробка, систематизація та аналіз податкової інформації.
17. Автоматизовані технології в діяльності контролюючих органів: переваги використання та перспективи впровадження інноваційних технологій.
18. Використання інформаційних технологій в обліку платників податків.
19. Роль інформаційно-аналітичного забезпечення у податковому менеджменті.
20. Моделі податкового менеджменту.
21. Сутність та особливості податкового контролю: вітчизняна та зарубіжна практика.
22. Податковий контроль та його роль у податковому менеджменті.
23. Податкове прогнозування та планування.
24. Податкове прогнозування як стратегічний інструмент податкового менеджменту.
25. Податкові ризики: сутність та напрями їх зниження.
26. Проблеми управління податковими ризиками в умовах воєнного часу.
27. Використання податкових пільг та стимулів у податковому менеджменті.
28. Аналіз податкових зобов'язань та їх оптимізація.
29. Особливості взяття на облік платників податків: процедура та вимоги.
30. Порядок реєстрації платників податків: сучасний стан та напрями вдосконалення.
31. Облік самозайнятих осіб, їх права та обов'язки.
32. Облік відокремлених підрозділів та їх оподаткування.
33. Актуалізація та зміна податкової інформації платників.
34. Роль та значення податкового контролю у забезпеченні дотримання податкового законодавства.
35. Організація податкового контролю в Україні.
36. Типові правопорушення та санкції у сфері податкового контролю.
37. Застосування сучасних технологій та інформаційних систем у податковому контролі: досвід країн ЄС.
38. Податковий аудит та його роль у покращенні ефективності податкового контролю.

39. Планування та підготовка до перевірки контролюючими органами.
40. Сутність та особливості проведення документальної планової перевірки.
41. Особливості проведення документальної невиїзної перевірки в сучасних умовах господарювання.
42. Позапланова перевірка: причини проведення, процедура та обмеження.
43. Особливості проведення фактичної перевірки.
44. Оформлення результатів перевірки.
45. Визначення податкового боргу платника податків.
46. Податкові повідомлення: вимоги, терміни та процедура їх вручення.
47. Способи погашення заборгованості за податками.
48. Порядок списання безнадійного податкового боргу.
49. Наслідки непогашення податкового боргу.
50. Напрями вдосконалення державного податкового менеджменту в Україні.

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Що таке податковий менеджмент?
2. Опишіть основні функції та завдання податкового менеджменту.
3. Які види податкового менеджменту розрізняють?
4. Розкрийте сутність поняття «державний податковий менеджмент».
5. Розкрийте сутність поняття «корпоративний податковий менеджмент».
6. Розкрийте сутність поняття «персональний податковий менеджмент».
7. Опишіть основні елементи системи корпоративного податкового менеджменту.
8. Що таке податковий контроль?
9. Опишіть сфери діяльності контролюючих органів.
10. Які основні види податкових перевірок існують?
11. Опишіть етапи податкової перевірки.
12. Розкрийте особливості проведення податкових перевірок за їх видами.
13. Які інструменти та методи контролю за розрахунками за податками і платежами використовуються контролюючими органами?
14. У чому полягає інформаційне забезпечення діяльності органів Державної податкової служби України?
15. Які переваги та недоліки має використання інформаційних технологій у контролі розрахунків за податками?
16. Які переваги та недоліки має використання спеціалізованих програмних продуктів у сфері податкового менеджменту в цілому?
17. Опишіть ключові методи податкового менеджменту.
18. Опишіть інструменти податкового менеджменту.
19. Що таке податковий ризик?
20. Які методи управління податковими ризиками існують?
21. Опишіть роль податкового менеджменту у зниженні податкових ризиків.

22. Яке місце податковий комплаєнс посідає в системі корпоративного податкового менеджменту?
23. Якою є процедура взяття на облік платника податків?
24. Якою є процедура зняття платника податків з обліку?
25. Що таке податкове прогнозування та планування?
26. Які основні цілі та переваги податкового планування?
27. Які фактори доцільно враховувати при податковому плануванні?
28. Опишіть стратегії податкового планування.
29. Розкрийте сутність податкової оптимізації.
30. Які етичні аспекти пов'язані з податковою оптимізацією?
31. Які наслідки матиме ухилення від сплати податків?
32. Які податкові ризики пов'язані з податковим плануванням та яким чином їх уникнути?
33. Яким чином зміни в податковому законодавстві впливають на вибір стратегії податкового планування?
34. Які ризики пов'язані з використанням офшорних структур у податковому плануванні?
35. Що таке податковий борг?
36. Розкрийте сутність поняття «податкові повідомлення».
37. Які види податкових повідомлень розрізняють?
38. Опишіть порядок погашення податкового боргу платником податків.
39. Якими нормативно-правовими документами регламентовано порядок погашення податкового боргу?
40. Що таке безнадійний податковий борг та яким є порядок його списання?

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (зі змінами)
2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80731-10>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15>
7. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
9. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
10. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
11. Митний тариф України (Групи 01-49). Додаток до Закону України "Про Митний тариф України" від 19 жовтня 2022 року № 2697-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697%D0%B0-20#Text>
12. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств» від 20.10.2015 р. № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text>
13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» від 28.01.2016 р. № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text>
14. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
15. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>
16. Акименко О.Ю. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового виробництва: теорія, методологія, практика: монографія. Чернігів: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. 398 с.
17. Акименко О.Ю., Глоба А.О. Податкова компонента в архітектоніці економічної діяльності. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 25 листопада 2022 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». 2022. С.101-103.
18. Акименко О.Ю., Скрицький Д.П., Хоменко К.Ю. Реформування податкової системи України з урахуванням зарубіжного досвіду Сполучених Штатів Америки. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Чернігів, 27 листопада 2021 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». 2021. С.117-119.

19. Акименко О., Пономаренко В. Економічна інтеграція країн та її вплив на гармонізацію системи обліку та фінансової звітності: досвід Ізраїлю. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2(26). С. 56-58.
20. Акименко О., Давиденко І. Податкова система Великобританії як вагомий фактор стимулювання інвестиційної активності: світовий досвід для України. *Принципи формування зовнішньої політики держави: економічні та інституціональні аспекти: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Ужгород, 14-15 травня 2021 року)/ За заг. ред.: М.М. Палінчак, В.П. Приходько, В.В. Химинець та ін. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 103-107.
21. Буряковський В.В. Роль податків у наповненні бюджетів усіх рівнів. *Фінанси України*. 2019. № 5. С. 78 - 81.
22. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система: підручник. К.: Знання України, 2019. 567 с.
23. Волод О.І., Пономаренко В.С. Удосконалені форми податкового повідомлення-рішення та оновлений порядок надіслання контролюючими органами податкових повідомлень-рішень платникам податків. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. Вип. 2 (237). С.17-24.
24. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики. Навчальний курс. К.: Акцент ПП, 2018. 464 с.
25. Гаєвська Л.М., Рибак С.О. Підприємницька діяльність та її оподаткування: Практикум/Державна податкова адміністрація України; Академія податкової служби України. Ірпінь, 2020. 182 с.
26. Євтушевська О.О. Податкове планування у системі корпоративного податкового менеджменту. *Food Industry Economics*. 2021. Т. 13. № 2. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/fie/article/view/2038>
27. Карлін М.І. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 368 с.
28. Купчак М.Я., Саміло А.В. Податковий менеджмент: навч. посібник. Львів, 2020. 185 с.
29. Левицька С.О., Осадча О.О. Ризико-орієнтований підхід у системі податкового менеджменту. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал*. Острог: Вид-во НаУОА. 2022. № 24 (52). С. 39–47.
30. Мороз Е.Г. Податковий менеджмент: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2020. 412 с.
31. Нікітішин А.О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2019. 480 с.
32. Огійчук М.Ф., Гуторов О.І. Облік і оподаткування: практикум дистанційного тестування: навчальний посібник. Київ. Алерта, 2018. 306 с.

33. Податкова система: методичні вказівки до самостійної роботи та виконання розрахункової роботи для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» всіх форм навчання/ Укладач: Акименко О.Ю. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2022. 39 с.
34. Податкова система. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» всіх форм навчання. Частина 1./ Укладач: Акименко О.Ю. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 75 с.
35. Податкова система: Навчальний посібник/ Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
36. Податкова система [Електронний ресурс]: навчальний посібник/ Ю.Б. Іванов, В.Ф. Тищенко, О.Є. Найденко та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
37. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання/ уклад. Гречко А.В. К., 2018. 171 с.
38. Податковий менеджмент. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування» усіх форм навчання/Укл. Гнедіна К.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка». 2023. 19 с.
39. Пухальський В. Теоретичні аспекти податкового контролю. *Молодий вчений*. 2022. № 1 (101). С. 32-36.
40. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль: підручник. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2020. 431 с.
41. Ярошенко Ф.О., Павленко В.Л. Історія податків та оподаткування в Україні. Академія держ. податкової служби України. Ірпінь: Академія ДПС України, 2019. 240 с.
42. Akymenko O., Petrovska A., Zholobetska M., Skrytskyi D. Digital development of the economy and its role in improving the competitiveness of Ukraine. *International Journal of Advanced Science and Technology*. 2020. Vol. 29. No. 8s. Pp. 2290-2296.
43. Akymenko O., Davydenko I. United Kingdom as one of the tax giants: world practice as the basis of tax development of Ukraine. *Економічні та інформаційно-правові перспективи розвитку в умовах конкурентних переваг: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції*

ЧІБІП МНТУ імені академіка Ю. Бугая. Чернігів, 20 травня 2021 року. С.7-8.

44. Hnedina K. Environmental taxation as a tool for energy decarbonization. *Modern Science - Moderní věda*. 2020. № 10. P. 143-152.
45. Radelytskyu Y., Prokipchuk L., Galamaj R. Development of the customs payment administration system in the conditions of state customs reform in Ukraine. *Journal of Economic Spectrum*. 2020. Vol. XV. Issue 3. Pp. 24-32.
46. Tax Planning for Beginners: 6 Tax Strategies & Concepts to Know. URL: <https://www.nerdwallet.com/article/taxes/tax-planning>
47. What Are Tax Management Strategies? URL: <https://www.trilogyfs.com/tax-management-strategies/>

Інформаційні ресурси

1. Податкова система. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка» Moodle: веб-сайт. URL: <https://eln.stu.cn.ua/enrol/index.php?id=4346#section>
2. Податковий менеджмент. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка» Moodle: веб-сайт. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6095>
3. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/>
4. Головне управління ДПС у Чернігівській області: веб-сайт. URL: <https://ch.tax.gov.ua/>
5. Онлайн навчання. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/baneryi/onlayn-navchannya>
6. Сервіс «Пульс» Державної податкової служби України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/others/puls->
7. Податкове законодавство. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/>

7. ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Податковий Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112) (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
2. Словник основних термінів. Державна податкова служба України. URL: <http://surl.li/jirtr>
3. Податкова система: Навчальний посібник/ [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.]; за ред. В.Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с. URL: <http://surl.li/whuq>
4. Податкова політика. Міністерство фінансів України. URL: <http://surl.li/drywi>